
Talent ve sportu nestačí. Na okraj

18. Mezinárodní studentské vědecké konference Věda v pohybu – pohyb ve vědě

Na rozdíl od disciplin jako jsou matematika, lékařství a další obory lidského poznání nemá věda o sportu tradici delší než pár desetiletí. Dvacet let svobodného rozvoje využila Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy k intenzivním kontaktům s vědeckým světem. Pečuje o ně a rozvíjí je například tím, že sama iniciuje a pořádá Mezinárodní studentskou vědeckou konferenci Věda v pohybu – pohyb ve vědě. 15. dubna se uskutečnil její 18. ročník s účastí 41 delegátů; kromě České republiky přijeli také mladí badatelé ze Španělska, Polska a Slovenska. „Naší snahou je studentům ukázat, že jejich příspěvky mohou mít mnohem širší smysl než jen pro jejich vlastní obor,“ říká Mgr. Tomáš Gryc, předseda organizačního výboru studentské vědecké konference, jehož denním působištěm je Laboratoř sportovní motoriky FTVS UK.

Co je smyslem této konference a v čem je důležitá pro studenty a pro samotný sport?

Tato konference je určena pro studenty postgraduálního a pregraduálního studia Fakulty tělesné výchovy a sportu UK k prezentacím výsledků jejich diplomových prací nebo předběžných výsledků prací disertačních a k představení projektů, které mají rozpracováni studenti 1. ročníku postgraduálního studia. Smyslem konference je ukázat směr, kterým se ubírá věda v této studentské sekci zejména v České republice případně v zemích, odkud účastníci přijíždějí.

Mgr. Tomáš Gryc, FTVS UK, Laboratoř sportovní motoriky

Jaký je o konferenci zájem mezi studenty? Považují účast za jednu z dalších studijních povinností nebo je pro ně otázkou prestiže?

Pro ty, kteří se chtějí přihlásit k doktorskému studiu, je určitě otázkou prestiže, aby se o nich vědělo ještě před tím, než podají přihlášku a anotaci k výzkumným projektům. Pro ty, kteří už jsou v postgraduálním studiu se účast na konferenci doporučuje. Je to možnost prezentace svého projektu, i když ne všichni se z různých důvodů zúčastní. Někdy jednoduše proto, že nestíhají.

Konference má název „Věda v pohybu – pohyb ve vědě,“ kdybychom pohyb zaměnili za slovo sport, nabízí se otázka, v které z těchto dvou oblastí je pohyb dynamičtější?

Takhle se to určitě říct nedá...(smích)... ale myslím, že se věda pohybuje vpřed mílovými kroky. Je potřeba zdůraznit, že hlavním vědním tématem je pohyb v co nejširším pojetí a to nejen z pohledu sportu, ale také z pohledu zdravotního, společenského. Snahou této konference bylo ukázat zejména studentům, kteří se dostanou na vědeckou konferenci, že jejich příspěvky mohou mít mnohem širší smysl než jen pro jejich vlastní obor. Pokud se například někdo z biomedicínské sekce zúčastní sekce sportovního tréninku, může vidět aplikaci výsledků svého výzkumu v praxi.

Čím je zrychlený pohyb ve sportovní vědě způsoben – novými technologiemi, poznatky v lékařství nebo například i byznysem ve sportu, kde se točí velké peníze?

Nové technologie, například možnosti měření biomedicínských ukazatelů, určitě hrají svou roli. Rychlost rozvoje vědy ve sportu je dána tím, že vrcholový sport klade čím dál větší nároky na přípravu sportovců a tím pádem i na přípravu trenérů a vlastního tréninkového procesu. Vrcholoví sportovci musí být připraveni podat maximální výkon. Počet soutěžních utkání, například fotbalistů, se neustále zvyšuje a tlak na výkon je enormní. Na základě vědeckých poznatků se zdokonaluje tréninkový proces tak, aby byli sportovci schopni podat maximální výkon co nejčastěji.

Je možné dnes dělat vrcholový sport bez využití vědeckých poznatků? Potřebuje ten, kdo je talent od přírody, sportovní vědu?

Myslím, že talent k nejvyšším výkonům nestačí, protože výkon daný talentem se dá vždy o nějaké procento navýšit a o vítězství často rozhoduje zlomek vteřiny. Vědecké poznatky určitě vstupují do přípravy tréninkového procesu trenérů. Někteří si jich osvojí více, jiní méně, to už záleží na trenérech samotných.

Mohli bychom mechanicky říct, že čím vzdělanější trenér, tím lepších výsledků se svými sportovci dosahuje?

Takhle to určitě říct nemůžeme, protože každý špičkový trenér se obklopí dalšími odborníky, kteří pro něj připravují třeba kondiční trénink, například na základě výsledků zátěžových testů apod. Věda o sportu je velmi specializovaná a spolupráce odborníků různých oborů nezbytná.

Takže jednotlivec, který nemá toto zázemí a podporu celého štábu specialistů, nemá vůbec šanci.

Není časté, aby měl jednotlivec hluboké znalosti ve všech aspektech sportovní přípravy - taktických, psychologických, technických, kondičních, aby sám radil v otázkách například výživy. Navíc sám zvládnout přípravu všech hráčů by rozhodně nebylo z časových důvodů možné – i u jednoho sportovce by to mohlo být složité.

Jak vzniká program konference, podle čeho vybíráte témata?

Program konference je dán její vlastní historií, sekce jsou vesměs stejné a opakují se každý rok, neboť svých rozsahem pokrývají většinu okruhů, které vůbec lze ve sportovní vědě najít. Lze samozřejmě najít některé, které jsou na rozhraní například sportovního tréninku a biomedicíny, ale pak rozhodne organizační výbor, do které sekce se příspěvek lépe hodí.

O které sekce je mezi studenty největší zájem?

Nejvíce příspěvků jednoznačně spadá do biomedicínské sekce, která už svým názvem pokrývá nejširší spektrum možných příspěvků. Do sekce sportovního tréninku a společenskovední sekce už tolik příspěvků studentů nemíří. V sekci výzkumných projektů, kde studenti prvního ročníku PDS prezentují své práce, je zájem proměnlivý, je to sekce určená pro první reflexi jejich prací před publikem a komisí, která je bude hodnotit. Rozsah anglické sekce závisí na počtu přihlášených příspěvků v anglickém jazyce.

Jaký je přínos zahraničních delegátů konference? Když si poslechnete a prostudujete jejich příspěvky, myslíte, že v zahraničí se věda o sportu vyvíjí jiným směrem?

Myslím si, podle rozsahu této konference, že věda o sportu, i když se posune v každé oblasti trošičku jinam, se vesměs drží ve svých mantinelech a pokračuje podobným směrem. Pro české studenty je konference možností ověřit si, že v cizině studenti pracují podobným způsobem a věda se ubírá podobným směrem.

Podporovali byste účast našeho studenta na obdobné mezinárodní konferenci v zahraničí?

Naše škola tyto akce rozhodně podporuje, takže když studenti chtějí na konferenci, kterou si sami zvolí a kam si podají přihlášku a vypracují příspěvek, určitě se jim ze strany vedení dostává podpory.

Co se stane s příspěvky, které na konferenci odeznelý - vydáte sborník, publikaci nebo je budete prezentovat na webových stránkách?

Příspěvky, které jsme měli k dispozici ke dni zahájení konference, byly bez jakékoliv jazykové úpravy nebo recenze dány do sborníku, který už dostali všichni studenti a účastníci konference. Z nejlepších příspěvků, které budou vybrány jednotlivými komisemi, by mohl vyjít druhý sborník, to záleží zejména na posouzení komisí jednotlivých sekcí.

Jaký sportovní časopis by mohl mít zájem na prezentaci vědeckých textů? Vždyť jsou většinou pro zájemce, sportovní amatéry.

V těchto časopisech se tyto práce vůbec nepublikují. Jedná se zejména o vědecké časopisy, například Česká kinantropologie, Acta Universitatis Carolinae a další, je jich celá řada. Je na uvážení studenta, do kterého časopisu se jeho článek nejlépe hodí a kde má šanci na jeho vydání.

Součástí konference je udělení dvou zvláštních cen – Ceny České olympijské akademie a Ceny profesora Miroslava Choutky. Jaké ceny čekají na vítěze?

Každý vítěz sekce dostává finanční odměnu ze strany fakulty a věcnou cenu, kterou věnuje Česká kinantropologická společnost. Cenu profesora Miroslava Choutky uděluje Katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky TV a sportu FTVS UK za přínosnou práci s tematikou sportovního tréninku. Druhou zvláštní cenu uděluje Česká olympijská akademie za práci s tematikou olympismu a výchovy ve sportu. V každé sekci vědecké konference je tříčlenná komise, která příspěvky hodnotí a která zvolí jeden příspěvek, který je při slavnostním ukončení konference vyhlášen jako nejlepší, tam jsou ceny předány předsedy jednotlivých sekcí a panem děkanem FTVS doc. Sússem.

Děkuji za rozhovor.

(Marie Kohoutová)